דידאטשקא

פון א. ל. ד'אר.

דאס ערשטע מאל האבען מיר זיך גע־טראפען ביים ים, וואו מיר האבען זיך באלד אריינגעלאזען אין א געשפרעך. מיר זיינען אריין אין וואסער און האבען גענומען נעהן. דאס וואסער איז געווען ניט טיעף און צוהאלטענדיג זיך פאר די הענד זיינען מיר מיט פרעהליכע געלעכ־טערס געגאנגען אלס ווייסער און ווייס־טער.

— איך בין מיעד און וויל מעהר ניט קריכען ווייטער — האט זי אויסגעשריען טפוי! צום ערשטען מאהל זעה איך אזא נאריש ים!

— האט איהר שוין אמאל געזעהן א קלוגען ים? — פרעג איך מיט א שמייכעל.

זי האט זיך צולאכט — און פרעהלאך געענטפערט:

— דעם אמת געזאגט. ניין! אבער איך נעהם מיינע ווערטער ניט צו צ־ריק! איך בעהויפטע נאכאמאהל, אז נאריש ער פון דיעזער פינישער "בלאטע" וועלכע רופט זיך נאך ים, איז אויף דער וועלט ניטא.

— האט איהר, מיין פריינד, א טעות, האב איך געזאגט, — אלע ים'ען און אקע־אנען צייכענען זיך אויס מיט זייער ניט טיעפקייט. איהר מיינט אז די "טיטא־ניק" איז טאקי צושמעטערט געוואָרען פון א שטיק אייז? עס הויבט זיך ניט אן! זי האט זיך נעזעצט אויפ'ן זאמד און איז דארטען געבליבען שטעקען.

א קלינגענדער, זילבערנער געלעכטער איז געווען אן ענטפער אויף מיין ווייז. פלוצלונג האט זי א פינטעל געטאן מיט איהרע לעבעריגע אויגען און מיט א סער־יאזע מינע אויסגעשריען:

שטעהט נור, מיין הערר, מיר זיינען דאך נאך רעכט ניט בעקאנט: ווי איז אייער נאמען?

איך האב עס איהר געזאגט.

— שרייבער? אה! — האט זי ענטהוזיאסטיש געזאגט.

— איך קען זיך ניט העלפען — האב איך געענטפערט מיט א טיעפען זיפץ.

— אך, — מאכט זי מיט פרייד, — איך פרעהט עס זעהר! איך אליין בין א שרייבערין, עס הייסט, ניין! איך שרייב ליעדער, אבער מען וויל אז ניט דרוקען. מיך רופט מען לירא אלעק־סאנדראוונא; כאטש אלע קענען מיך אונ־טערען נאמען דידאטשקא!

— — פאר וואס עפעס דידאטשקא? — פרעג איך.

— דערפאר וואס קינדווייז האב איך ניט געקענט ארויסזאגען דעם בוכשטאב־"ל" און פלעג מיך אליין רופען דידאטש־קא, אנשטאט לידאטשקא, — זאגט זי און דערביי ווייזען זיך ארויס צוויי רייהען שנעע־ווייסע צייהן.

— אי, דידעלע, ערלויבט מיר זיין אייער יונגענד פריינד, שריי איך אויס מיט א קעלבערנע התפעלות.

— גוט, איך טהו אייך צוליעב, — מאכט זי, אבער אינטערעסירען אייך נאר ניט מיינע ליעדער?

— אה, זעהר — שריי איך אויס, זאגענדיג דערביי א גרויסען ליגען, און טאקי ניט דעם ערשטען מאל אין לעבען.

דידאטשקא פאנגט אן לעזען איהרע ליעדער, איך ווארף ליידענשאפטליכע בליקען אויף איהרע קלאהרע שעהנע הענד מיינע אויגען עסען זיך אין אין איהר גראציעזען, בויגזאמען קערפער, אין איהר אלבעסטער ווייסער ברוסט, און קלעהר בשעת מעשה: "גאט! פערמאגען אזא שעהנעס קערפער און — און שרייבען נאר ליעדער! דאס הייסט דאך פשוט וואכעדיג מאכען די פאעזיע!"

* * *

אין אן אבענד האבען מיר זיך צוזאמענ־געטראפען אין וואלד. עס האט אנגעהויבען ווערען פינסטער. דער וואלד איז גע־וואָרען סערעזאזנע, אזוי ווי ער וואלט אביסעל קליגער ווערען...

— עפעס סומנע, — זאגט זי.

— האט איהר מורא? דידעלע, פרעג איך איהר צערטליך.

"ניין! זאגט זי שטיל, — איך האב ניט מורא נור עס איז סומנע; דיא בוימער אזוינע הויכע און גרויסע און איך צייג זיך אויס אזא קליינינקע אין פער־גליך מיט זיי.

זי האט זיך געהענטער צוגעטוליעט צו מיר.

— איך האב זעהר ליעב דעם וואלד, שעפטשעט זי, נור ניט אלע וועלדער. איהר דארפט וויסען, אז איך בין א מאה־לערין און ניט אלע בוימער זיינען ווערט געמאהלען צו ווערען.

אי, דידאטשקא, ליעבינקע, — שרי, איך אויס און איך ווייס ניט ווי אזוי נור אונזערע ליפען טרעפען זיך צוזאמען און מיר ווערען פערשטארבען אין א לאנגען קוש.

ווען מיר זיינען ארויס פון וואלד האט שוין דער הימעל גענומען בלאס ווערען. די ליפען אונזערע האבען אויס־געזעהרען אביסעל ווי פערשוואלען.

צושיידענדיג זיך האט זי א בליק גע־נעבען אויף דער אויפגעהענדער זונן, וועל כע האט גענומען בעגילדען די שפיצען פון די בוימער.

— אה, ווי שעהן, ווי וואונדערבאר! האט זי אויסגעשריען, — איך מוז דיעזען זונען אויפגאנג ארויפוואנדערען אויף'ן לייוועגע און דיר עס אוועקשענקען יא? דו ווילסט עס?

איך האב זיך צוגעהערט צו איהרע ווער טער און האב געטראכט: הימעל! בע זיצען אזוינע זאפטיגע ליפען, קושען זיך אזוי הארציג און בעשעפטיגען זיך מיט אזא שמאטע ווי מאהלערייי! הייסט עס ניט בעליידיגען די קונסט?

ביי איהר איז זעהער א שעהנער און בעקוועהמער צימער. איך בין דא צום ערשטען מאל, אבער איך פיהל, אז עס וועט מיר זיין ניט לייכט זיך צו שיידען מיט דיעזען שעהנעסם און ליעבען צימער!

מיר זיצען ביידע אויף איין בענקעל, און לירא מורא האבענדיג זי זאל ניט אראבפאלען האט מיט איהרע ווארעמע הענד ארומגעקלאמערט מיין האלז.

— ווילסטו, זאגט זי וועל איך דיר אביסעל שפיעלען.

— דו שפיעלסט דען אויך? שריי איך אויס מיט אנגסט.

— נעוויס — ענטפערט זי, גלעטענ־דיג מיינע האאר, — זעהסטו דען ניט דעם פידעל וואס הענגט דארט אויף'ן וואנד? נעם זאגט, אז איך שפיעל ניט שלעכט און איך דענק אריינצוטרעטען אין קאנ־צערוואטאריום.

זי נעהמט דאס פיעדעל. די בין השמשות'דיגע דונקעלהייט גנב'עט זיך אריין אין צימערעל. עס ניבען זיך א שאט צארטע, וואונדערליכע קלאנגען. איהרע גיגען פינקלען און סנאפעס שטראהלען פליהען פון זיי. איך בין פערגאפט און טראכט אין זיך: יופיטער! מיט אזוי נע אויגען און גאר דענקען וועגען מוזיק!

פלוצלונג שפרינג איך ווי א משוגענער אויף פון מיין פלאץ. איך כאפ איהר אן פאר איהרע הענד און שריי ווילד אויס:

— דידעלע. טהייערינקע, ליעבינקע! ווארף אוועק דיין מוזיק, פערשליידער דיין מאהלען מיט דיינע ליעדער צום טיי־וועל! וואצו דארפסטו דאס? אין דיר יז דא אזוינס וואס איז טויזענדער מאל העכער פון מוזיק און קונסט! דו בע־זיצסט א שעהנעס, וואונדערליכען קער־פער! אך!

קוקט זי אויף מיר און לאכט . . .

אויף מיין רייזע

— פון —

אב. נאלדבערג

איך פאהר מיט מיינע פריינד, צוריק מיט ניין יאהר גע־קראָגענע, וואָס זייער פריינדשאפט האט אבער טראָץ דער צייט לענג און פלאץ־ווייטקייט ניט אויסגעקיהלט און איז ניט פער־ראָסטעט געוואָרען, אויף אן אויטאָמאָביל און בעטראכט די שעהנע גענענד, קען דאס אויג ניט אבריסען.

איך פרעג און זיי ערקלעהרען: דאס איז דער פאלאץ פון דעם "מורה מורנו" און דאס — פון דעם "פטיש החזק" — טאראנטא איז אן ענגלישע קאָלאָניע, און עס שוויבעלט און גרי־בעלט מיט באראָנען און סערס, מיט אלערליי טיטולען.

איינינע הייזער זיינען דעקאָרירט מיט פאָהנען. די "בלוי־דושעק", די ענגלישע קרוין, איבער איינינע הייזער פלאטערען די פאָהנען פון די פערבינדעטע — א סמן פון חבר'שאפט אין קריעג. עס לויפען דורך אָטאָמאָביל'ס און אויף אויף זייערע "נעזער" פלאטערען קליינע פענדעלאך.

— טאָראָנטא איז לאָיאל צו ענגלאנד, פערזיכערען מיר מיינע פריינד. טאָראָנטא א י ז ענגלאנד, זעה איך מיט מיינע אויגען.

וואורום? תירוצים זיינען דאָ א סך. איין תירוץ איז אז יחוס שפיעלט נאך א גרויסע ראָלע אין אונזער לעבען, גור אונזערע משכילים פון לעצטען דור האבען געפסק'ענט, אז "יחוס נא קברות". געמיינט האבען זיי אז עס האָפ מיט דעם לעבען נאר ניט צו פהאן. דאס איז אבער ניט אמת. דער יחוס איז טאקי אויף דעם קברות, דער קבר האט אבער אויך שטענדיג אן איינפלוס אויף דעם לעבען, ווייל דער וואס איז אין קבר האט אמאל געלעבט און קיינער שטארבט ניט אין גאנצען. יעדער לאזט זיין שפור אין דער וועלט. קיין זאך געהט ניט פערלוירען. גרויסע עלטערען לאזען איבער זיי־ערע שפורען אין זייערע קינדער. דאס איז דער סוד פון בלוי־בלוט.

קענעדע איז צופרידען צו זיין א טהייל פון דער בריטי־שער אימפעריע, צו זיין א שעהנער דימענט אין בריטאניאס קרוין, ווייל די קרוין איז א טייערע, א דור דורות'דיגע ירושה. עס ווילט זיך ניט אויפגעבען דעם יחוס־ברעף. אזוי איז עס מיין שעקספיער, מיין ראָמווער, מיין ביבעל על פי נסח קענע דזשיימס, מ י י נ ע נצחונות, מ י י ן פלאטע. מיט בריטאניא איז מען גרויס און חשוב — אָהן איהר דארף מען אָנהויבען אלץ אויף דאס ניי, בענענענען די וועלט מיט א לעריינגען בויגען פאפיער. דאס וויל ניט קענערע. די קענערער ווילען זיך ניט אבזאגען פון דעם נייסטיגען רייכטהום וואס זיי האבען א סאל אליין געהאלפען שאפען, אפילו ווען זיי זיינען פערוואָרפען געוואָרען פון דער היים, אפילו ווען זיי זיינען געצוואונגען געווען פערלאָזען דאס מוטערלאנד צוליעב פערפאָלגונגען.

קענערע איז לאָיאל, און יעדער קענערער זאגט ארויס מיט א בעזונדערען שטאָלץ: איך בין א ב ר י ט י ש ע ר, ער איז שטאָלץ אויף ניין קענערע, אבער ער איז צוויפאך שטאָלץ אויף זיין בריטאניא.

יחוס איז ניט קיין קליינינגקייט. ענגלאנד וואו דער יחוס שפיעלט טאקי זעהר א גרויסע ראָלע דערלענט אלענפאלס ניט דערצו.

דער אָטאָמאָביל דרעהט זיך, און עס נעהמט קיין ענדע ניט צו די שעהנע און שעהנערע נאסען.

אז מען איז זוכה לעבט מען זיך אין ריילטהום ניט ארבי־טענדיג.

מיר קומט אין קאָפ די אדווערטייזמענט פון "גאָלד דאסט", וואָס הענגט אין אלע קארס: א בילד פון צוויי ניגער־מיידלאך וואָס ארבייטען שווער און ביטער.

דער אויפשריפט אויף דער בילד לויטעט:

"זיי ארבייטען בשעת איהר שלאפט".

ריכטיג, דאס פאסט זיך פאר ענגלאנד. אָהן שום בויך־וועהטאָ, אָהן געבורט שמערצען וואקסט זיך די קאָלאָניע קענע־ע.

וואָס ז י י האבען אויפגעטהאָן אין ניין יאהר צייט אין טאָראָנטא. אודאי איז פריהער אויך דאָ אלץ געגאנגען לאנגזאם, טריט־ביי־טריט, איצט אבער לויפט עס שנעל מיט גרוים אימפעט. וויפיעל "תל אביב"ס עס זיינען אין דער קורצער צייט ארום טאָראָנטא אליין אויסגעבויט גע־וואָרען.

און ביי אונז? אין גאנצען אין קליין אינזעלע, ווי פאָ־מעליך עס געהט אלץ צו. און די שטערונגען. פון היימעל און פון דער ערד האלט מען מיט אונז מלחמה. וואָס מאכט איצט אונזער תל־אביב? זיי מיר געגריסט ליעבע שטאָדט! האב דיך קיין מאָל ניט געזעהען, האב אבער ייגע שטענדלאך גע־צעהלט. שיק דיר פון ווייטענס מיין אָרימע ברכה, אויב דאס קען דיר עפעס העלפען.

די אידישע בעפעלקערונג איז אין טאָראָנטא אין פערלויף פון דע־ר צייט ניט שטארק געוואקסען; זיבערהויפט וואקסט אין קענעדע זעהר פאמעלאך די אידישע בעפעלקערונג.

איך ווייס ניט קלאָהר וואורום. די דייטשע אידען האבען אָבער עפעס אויסגעמיטען קענערע. עס זיינען כמעט גאר קיין דייטשע אידען ניטאָ אין קענערע. אידען האבען ערשט אָנ־געהויבען אהין אימיגרירען אין די לעצטע פאָאר צעהנדליג יאָהר, אונזערע אידען.

קיין גאר רייכע אידען זיינען נאָך אלץ ניטאָ. טאָראָנטאָ האט ניי זיכער ניט. מען האלט זיך ערשט אין בעפערערען און היינטיגע יאָהרען געהט, כידוע, דער פראָצעס פון רייך־ווערען צו לאנגזאם. עס זיינען דאָ פערמעגליכע אידען.

טאָראָנטאָ איז זיך א גאנץ אידישע שטאָדט. איך האב אמישע דורכגעשפאציערט שבת דורך די אידישע גאסען, און האב געפיהלט דעם שבת אין גאס ארום די הייזער: עלטערע און יונגערע אויסגעפוצט אין די שבת'דיגע מלבושים זיצען ארום די הייזער און מען פלוידעט גוטמוטהיג. אויף איינינע פנים'ער איז נאָך געווען צו מערקען שפורען פון שלאָף. נאָך דער שבת'דיגער סעודה האט מען אביסעלע געדרימעלט. אלץ ווי אין דער אלטער היים.

לאנג וועט די דאָזיגע שבת־אידיליע מסתמא ניט אָנהאל־טען, נור גוט איז חיי־שעה.

טאָראָנטאָ איז אויך זעהר ציוניסטיש. פערמאָגט זעהר שעהנע עטליכע ציוניסטישע פעראיינען.

די ציוניסטען פערמאָגען דאָ אויך א ציון אינסטיטוט, זעהר א שעהנע אינסטיטוציע. א שעהנער מויער פון דרויסען אין זעהר א שעהנע גענענד מיט ברייטע פיין געמעבעליירטע ציימערען פון אינווענינ.

(פארטזעצונג פאלגט)

ענגלאנד און נעבורמסלאנד פון אברהם אבינו

ארם נהרים (מעזאָפאטאמיען) איז איצטער אין גאנצען אין ענגלישע הענד, און ענגלאנד געהט מאכען דארט צווייטע עגיפטען.

אין דעם שטורעם פון שלאכטען, אויף די שלאכטפעלדער פון מזרח און מערב איי ראָפא און אין דער גרויסער מהומה אין די באלקאן לענדער, איז די אויפמערקזאמ־קייט פון דער וועלט אזוי געשפאנט גע־וואָרען אין יענער ריכטונג דאָס מען קוקט זיך ניט צו צו אנדערע פאסירונגען פון דער מלחמה וועלכע קענען אויך האבען גרויסע ווירקונגען.

אזא פאסירונג איז דאס אריינפאלען פון גאנץ מעזאָפאטאמיען נאָך איינינע שלאכטען אין די הענד פון ענגלאנד.

ניט נור האט מעזאָפאטאמיען א גרויסע היסטאָרישע בעדייטונג אלס געבורטס־לאנד פון ביבלישע העלדען, זאָנדערען זי בעדייטעט אויך פיעל אלס א שטיפעל וועלט מיט גרויסע מענליכקייטען וואָס קען נעמאכט ווערען זעהר פרוכטבאר, און קען אויסהאלטען א ישוב וואָס זאָל זיך מעהר פאסען צו איהר נאטירליכער עשירות און פרוכבארקייט אלס די איצטיגע בעפעל־קערונג איהרע.

דורך איהר אריינקריכען איצטער אין מעזאָפאטאמיען האט ענגלאנד דורכגע־זיהרט א שטיק קאָלאָניאל פאָליטיק וואָס איז אין איינקלאנג מיט איהרע שטרעבונ־גען אין יענער גענענד פאר די לעצטע פאָאר צעהנדליג יאָהר. מיט יאָהרען דריק האט דייטשלאנד געהאט געוואָרפען אן אויג אויף דעם בערג פון מעזאָפאטאמ־יענער האפען מען קען בויען. דייטשלאנד האט עס געוואָלט האבען אלס טערמינוס פאר איהר באגדאד באהן. אבער בריטאנ־ען איז איהר פערלאָפען דעם וועג און האט מיט יאָהרען צוריק געמאכט א טריטי מיט דעם שעיך (פירסט. מאָבאדעק פון ענער געגענד, און דייטשלאנד איז געבליי־בען אהן א האפען צו וועלכען איהר באג־דאד באהן זאָל קענען צוקומען.

זייט יאָהרען האט ענגלאנד געמאכט טריטים מיט אראבישע הויפטלינגע פון ביירע זייטען פון פערזישען גאָלף. דער האנדעל דארט איז כמעט אין גאנצען אין ענגלישע הענד. אינדישע רויפיעס (מטבעות) האבען ארויסגעשטופט פון לאנד די טערקישע מטבעות, און דער איינ־ציגער פאסט אָפיס ביים גאָלף איז אין ענגלישע הענד ענגלאנד האט אונטער־רריקט ים רויבעריי און שקלאפעריי, און האלט דארט אדרנונג מיש וועלכער ריאָ בעפעלקערונג איז צופריערען.

דאן איז געקומען די מלחמה. פאר א יאָהרען נאָוועמבער האט מען געהערט זון א שלאכט צווישען ענגלישע און טער־קישע סאָלדאטען אין בוסרה (בצרה). יענע שלאכט האט ענטשיעדען דעם שיקזאל פון מעזאָפאטאמיען. מיט איינינע וואָכען צוריק האבען מיר געהערט פון א צווייטער שלאכט אין נאסאריאה, ביי וועלכער די טערקישע סאָלדאטען זיינען צוריקגעגאנגען און אין יענער גענענד פאר די לעצטע פאָאר צעהנדליג יאָהר. מיט יאָהרען דריק האט דייטשלאנד געהאט געוואָרפען אן אויג אויף דעם בערג פון מעזאָפאטאמ־יענער האפען מען קען בויען. דייטשלאנד האט עס געוואָלט האבען אלס טערמינוס פאר איהר באגדאד באהן. אבער בריטאנ־ען איז איהר פערלאָפען דעם וועג און האט מיט יאָהרען צוריק געמאכט א טריטי מיט דעם שעיך (פירסט. מאָבאדעק פון ענער געגענד, און דייטשלאנד איז געבלי־בען אהן א האפען צו וועלכען איהר באג־דאד באהן זאָל קענען צוקומען.

אין דעם שטורעם פון שלאכטען, אויף די שלאכטפעלדער פון מזרח און מערב איי ראָפא און אין דער גרויסער מהומה אין די באלקאן לענדער, איז די אויפמערקזאמ־קייט פון דער וועלט אזוי געשפאנט גע־וואָרען אין יענער ריכטונג דאָס מען קוקט זיך ניט צו צו אנדערע פאסירונגען פון דער מלחמה וועלכע קענען אויך האבען גרויסע ווירקונגען.

אזא פאסירונג איז דאס אריינפאלען פון גאנץ מעזאָפאטאמיען נאָך איינינע שלאכטען אין די הענד פון ענגלאנד.

ניט נור האט מעזאָפאטאמיען א גרויסע היסטאָרישע בעדייטונג אלס געבורטס־לאנד פון ביבלישע העלדען, זאָנדערען זי בעדייטעט אויך פיעל אלס א שטיפעל וועלט מיט גרויסע מענליכקייטען וואָס קען ענטשיעדען דעם שיקזאל פון מעזאָפאטאמיען. מיט איינינע וואָכען צוריק האבען מיר געהערט פון א צווייטער שלאכט אין נאסאריאה, ביי וועלכער די טערקישע סאָלדאטען זיינען צוריקגעגאנגען און אין יענער גענענד פאר די לעצטע פאָאר צעהנדליג יאָהר. מיט יאָהרען דריק האט דייטשלאנד געהאט געוואָרפען אן אויג אויף דעם בערג פון מעזאָפאטאמ־יענער האפען מען קען בויען. דייטשלאנד האט עס געוואָלט האבען אלס טערמינוס פאר איהר באגדאד באהן. אבער בריטאנ־ען איז איהר פערלאָפען דעם וועג און האט מיט יאָהרען צוריק געמאכט א טריטי מיט דעם שעיך (פירסט. מאָבאדעק פון ענער געגענד, און דייטשלאנד איז געבלי־בען אהן א האפען צו וועלכען איהר באג־דאד באהן זאָל קענען צוקומען.

זייט יאָהרען האט ענגלאנד געמאכט טריטים מיט אראבישע הויפטלינגע פון ביירע זייטען פון פערזישען גאָלף. דער האנדעל דארט איז כמעט אין גאנצען אין ענגלישע הענד. אינדישע רויפיעס (מטבעות) האבען ארויסגעשטופט פון לאנד די טערקישע מטבעות, און דער איינ־ציגער פאסט אָפיס ביים גאָלף איז אין ענגלישע הענד ענגלאנד האט אונטער־רריקט ים רויבעריי און שקלאפעריי, און האלט דארט אדרנונג מיש וועלכער ריאָ בעפעלקערונג איז צופריערען.

דאן איז געקומען די מלחמה. פאר א יאָהרען נאָוועמבער האט מען געהערט זון א שלאכט צווישען ענגלישע און טער־קישע סאָלדאטען אין בוסרה (בצרה). יענע שלאכט האט ענטשיעדען דעם שיקזאל פון מעזאָפאטאמיען. מיט איינינע וואָכען צוריק האבען מיר געהערט פון א צווייטער שלאכט אין נאסאריאה, ביי וועלכער די טערקישע סאָלדאטען זיינען צוריקגעגאנגען און אין יענער גענענד פאר די לעצטע פאָאר צעהנדליג יאָהר. מיט יאָהרען דריק האט דייטשלאנד געהאט געוואָרפען אן אויג אויף דעם בערג פון מעזאָפאטאמ־יענער האפען מען קען בויען. דייטשלאנד האט עס געוואָלט האבען אלס טערמינוס פאר איהר באגדאד באהן. אבער בריטאנ־ען איז איהר פערלאָפען דעם וועג און האט מיט יאָהרען צוריק געמאכט א טריטי מיט דעם שעיך (פירסט. מאָבאדעק פון ענער געגענד, און דייטשלאנד איז געבלי־בען אהן א האפען צו וועלכען איהר באג־דאד באהן זאָל קענען צוקומען.

זייט יאָהרען האט ענגלאנד געמאכט טריטים מיט אראבישע הויפטלינגע פון ביירע זייטען פון פערזישען גאָלף. דער האנדעל דארט איז כמעט אין גאנצען אין ענגלישע הענד. אינדישע רויפיעס (מטבעות) האבען ארויסגעשטופט פון לאנד די טערקישע מטבעות, און דער איינ־ציגער פאסט אָפיס ביים גאָלף איז אין ענגלישע הענד ענגלאנד האט אונטער־רריקט ים רויבעריי און שקלאפעריי, און האלט דארט אדרנונג מיש וועלכער ריאָ בעפעלקערונג איז צופריערען.

דאן איז געקומען די מלחמה. פאר א יאָהרען נאָוועמבער האט מען געהערט זון א שלאכט צווישען ענגלישע און טער־קישע סאָלדאטען אין בוסרה (בצרה). יענע שלאכט האט ענטשיעדען דעם שיקזאל פון מעזאָפאטאמיען. מיט איינינע וואָכען צוריק האבען מיר געהערט פון א צווייטער שלאכט אין נאסאריאה, ביי וועלכער די טערקישע סאָלדאטען זיינען צוריקגעגאנגען און אין יענער גענענד פאר די לעצטע פאָאר צעהנדליג יאָהר. מיט יאָהרען דריק האט דייטשלאנד געהאט געוואָרפען אן אויג אויף דעם בערג פון מעזאָפאטאמ־יענער האפען מען קען בויען. דייטשלאנד האט עס געוואָלט האבען אלס טערמינוס פאר איהר באגדאד באהן. אבער בריטאנ־ען איז איהר פערלאָפען דעם וועג און האט מיט יאָהרען צוריק געמאכט א טריטי מיט דעם שעיך (פירסט. מאָבאדעק פון ענער געגענד, און דייטשלאנד איז געבלי־בען אהן א האפען צו וועלכען איהר באג־דאד באהן זאָל קענען צוקומען.

דאס נהרים (מעזאָפאטאמיען) איז אן אנדערע פון דער גרויסער מלחמה אין דער גרויסער מלחמה. אין דער מלחמה אין אויפגעהויבען אין אויפגעהויבען אין אויפגעהויבען